

Nærhedsnotat

om

forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de nærmere regler til gennemførelse af forordning nr. 883/2004 om koordineringen af de sociale sikringsordninger m.v. COM(2006) 16 final. Dansk version modtaget den 14. februar 2006

1. Forslagets hjemmel

Forslaget har hjemmel i Traktatens art 42 og 308.

I medfør art. 42 vedtager Rådet efter fremgangsmåden i art. 251 de foranstaltninger vedrørende social tryghed, som er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, især ved at indføre en ordning, som gør det muligt at sikre vandrende arbejdstagere og deres ydelsesberettigede pårørende:

a) sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og på beregning af disse

b) betaling af ydelser til personer, der bor inden for medlemsstaternes område.

Rådets træffer afgørelse med enstemmighed under hele den i artiklen omhandlede fremgangsmåde.

Efter art. 308 udfærdiger Rådet, såfremt en handling fra Fællesskabets side viser sig påkrævet for at virkeliggøre Fællesskabets mål inden for Fællesskabets rammer, og Traktaten ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, på forslag af Kommissionen og efter at have indhentet en udtalelse herom fra Europa-Parlamentet, forskrifter herom.

2. Formål og indhold

Forslaget har til formål at fuldføre moderniseringen og forenklingen af de nuværende bestemmelser, forordning (EØF) nr. 1408/71 og gennemførelsesforordningen (EØF) nr. 574/72.

Det har til formål at fastlægge procedurerne for den praktiske gennemførelse af bestemmelserne i forordning (EF) nr. 883/2004 for alle berørte parter: forsikringstagerne, de sociale sikringsinstitutioner og medlemsstaternes kompetente myndigheder.

Forslaget kompletterer den moderniseringsindsats, som forordning (EF) nr. 883/2004 udgør, og det tager sigte på at forbedre de nuværende procedurer ved at forenkle dem og gøre de eksisterende bestemmelser klarere på en lang række områder. Forslaget har i den forbindelse til formål via de forskellige procedurer at gøre det klarere, hvilke rettigheder og forpligtelse der gælder for de involverede parter.

Forslaget tager endvidere sigte på at drage konsekvenserne af den udbygning af samarbejdet mellem de forskellige involverede parter, der er omhandlet i forordning (EF) nr. 883/2004.

Da forordning (EF) nr. 883/2004 nu omfatter alle europæiske borgere (den dækker nu også ikke-erhvervsaktive), er det en forudsætning, at der sker en modernisering af metoder til og procedurer for samarbejde mellem medlemsstaternes sociale sikringsinstitutioner.

Helt konkret drejer det sig om at lette procedurerne for forsikringstagerne og afkorte svarfrister og frister for behandling af forhold, der går på tværs af grænserne, for

institutionerne i de forskellige sociale sikringsgrene: sygdom, arbejdsulykker, erhvervs sygdomme, invaliditet, pension, arbejdsløshed og familieydelse.

Det forudsætter, at der i særlig grad fokuseres på at anvende moderne metoder til udveksling af oplysninger. Elektronisk udveksling af oplysninger mellem institutionerne er helt nødvendig for at lette overførslen af den information, der er nødvendigt for, at koordineringen kan fungere, navnlig med hensyn til fastlæggelse og beregning af forsikringstagernes rettigheder.

3. Nærhedsprincippet

Om nærhedsprincippet er følgende angivet i forslaget:

Subsidiaritetsprincippet finder anvendelse, i det omfang forslaget ikke falder ind under Fællesskabets enekompetence.

Målene med forslaget kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne af følgende årsager:

Målet, nemlig at vedtage gennemførelsesbestemmelser, der skal sikre indførelse af koordineringsforanstaltninger, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, hvilket også udtrykkeligt er nævnt i forordning (EF) nr. 883/2004 (betragtning 45). I EF-traktatens artikel 42 er det således fastsat, at Rådet vedtager de foranstaltninger vedrørende social tryghed, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed.

Disse bestemmelser er blevet udmøntet i form af en koordineringsforordning, hvis anvendelsesområde gradvis er blevet udvidet til at omfatte selvstændige erhvervsdrivende, studerende, pensionister, tjenestemænd og nu samtlige forsikringstagere.

Forordningen har i sig selv kun til formål at fastlægge de foranstaltninger, der er nødvendige for, at de personer, der er omfattet af den, kan rejse, opholde sig eller bo i en anden medlemsstat uden at miste deres sociale sikringsrettigheder. For at garantere, at rettigheder bevares, er der i forordningen fastsat forskellige bestemmelser, der afspejler de specifikke behov i de forskellige sociale sikringsgrene. Den indeholder dog også nogle generelle principper, der gør det muligt at få koordineringen til at fungere. Disse principper omfatter princippet om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, om ligestilling af begivenheder, og om ligebehandling. Medlemsstaterne skal overholde disse principper, men har alene kompetencen til at fastlægge, organisere og finansiere deres nationale sociale sikringsordninger.

Når det drejer sig om grænseoverskridende tilfælde, kan intet land handle på egen hånd. De eksisterende bilaterale overenskomster er blevet erstattet af koordineringsforordningen, som derved har muliggjort forenkling og ligebehandling af forsikringstagerne, samtidig med at de enkelte landes nationale bestemmelser om social sikring overholdes.

Forslagets mål kan bedre opfyldes ved handling fra Fællesskabets side af følgende årsager:

Koordinering af de nationale socialsikringsordninger giver kun mening, hvis det sker på fællesskabsplan: Koordineringens grundlag og berettigelse er personers frie bevægelighed inden for EU.

Disse regler berører alle europæiske borgere, der flytter inden for EU, uanset årsagen hertil.

Det er fortsat kun medlemsstaterne, der har kompetence til at fastlægge, organisere og finansiere deres nationale sociale sikringsordninger.

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

Proportionalitetsprincippet

Forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet af følgende årsager:

Det er fortsat kun medlemsstaterne, de kompetente myndigheder og de sociale sikringsinstitutioner, der har ansvaret for at fastlægge, organisere og finansiere deres nationale sociale sikringsordninger.

Ved at forbedre procedurerne og gøre de forskellige involveredes rettigheder og forpligtelser klarere kan der spares administrationsomkostninger (refusion af fordringer mellem de sociale sikringsinstitutioner), og borgernes behov kan imødekommes effektivt (forbedring af fristerne for refusion eller betaling af ydelser). Det styrkede samarbejde mellem institutionerne udgør et vigtigt element i indsatsen mod svig og misbrug.

Regeringen er enig i denne vurdering.